

ЗНАМЕНИТІ УКРАЇНЦІ

ЛЕОНІД ТОМА

ВОЛОДИМИР
ВЕРНАДСЬКИЙ

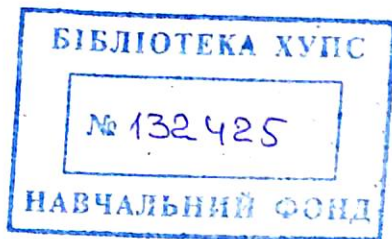
FOLIO

94(477)
Т 56

ЗНАМЕНИТІ УКРАЇНЦІ

ЛЕОНІД ТОМА

**ВОЛОДИМИР
ВЕРНАДСЬКИЙ**

A139138

Харків
«Фоліо»
2018

ПЕРЕДМОВА

Люди не йдуть до істини безформним натовпом: їх спрямовують проводирі. Це ті люди, які змогли взяти на себе відповідальність і підтвердили цю місію величезним талантом, помноженим на колосальну працездатність. Такою людиною був Володимир Іванович Вернадський, видатний російський і український учений, мислитель і громадський діяч. Свідома пора його дитинства припала на той час, коли Вернадські перебували на Україні, в столиці Слобожанщини Харкові. Тут Володимир Вернадський познайомився з безсмертним «Кобзарем» Т. Г. Шевченка, творами Г. Ф. Квітки-Основ'яненка... Він походив зі старовинного українського роду, сповненого козацьким лицарством і богоутодним співом кобзарів, роду, в якому шанували ідеї Києво-Могилянської академії. Можливо, саме цей магнетизм української землі, аура волі і свободи, чудова природа, що відкриває в людській душі тайники сокровенного, допомогли Вернадському на Полтавщині, на Бутовій горі під Шишаками сформулювати найголовніші тези в своєму житті — ідеї про ноосферу.

Створення Української академії наук, розвиток нових галузей науки, згуртування мислячої еліти українського суспільства для відродження і прогресу української нації — цю величну сторінку нової української історії почав писати саме він, герой нашої книги, Володимир Вернадський.

Якби він залишив людству тільки вчення про ноосферу, цього було б досить, щоб занести його ім'я на золоті скрижалі нашої вдячної пам'яті. Та великий енциклопедист, який народився всього через два роки після скасування кріпосного права і пережив три революції і дві світові війни, зумів побачити переломний характер століття у новому стані людства, в колективній формі його Розуму як головній рисі нової-епохи. Поєднавши природознавство й історію, яку творять люди, Вернадський у своїх роботах показав, що перехід біосфери в ноосферу — це не локальний епізод у житті всесвіту, а закономірний і неминучий природничо-історичний етап розвитку матерії.

Виходець із української землі, він став світилом російської і української науки... Але разом з тим Вернадський був великим сином усієї Землі, яка народжує таких людей для одкровення і пізнання істини.

вав, думаючи, що він цим шляхом ближче і глибше наблизився до розуміння реальності? Сумнівів бути не може, перший шлях був більш глибоким і прямим... Цим шляхом Ньютон став людиною, яка відкрила перед наукою величезну нову галузь наукових фактів і визначила цим наукову роботу аж до нашого часу. Це головне його життєво-історичне досягнення».

Ці слова якнайкраще характеризують наукову діяльність і подвижництво в науці самого В. І. Вернадського. У наш час за межами йому доступного, але ним прокладеного шляху починають відкриватися нові галузі науки — творіння ХХІ століття.

Закон біогенної міграції та закон константності — це на сьогодні найважливіші формули існування живої матерії. Сучасний американський учений Д. Чірас на основі ідей Вернадського формулює чотири екологічні закони: 1) рециклічності або повторного багаторазового використання найважливіших речовин; 2) постійного відновлення ресурсів; 3) консервативного споживання (живі істоти споживають лише необхідне й у такій кількості, якої потребують); 4) популяційного контролю (природа не допускає «вибухового» росту популяцій, регулюючи кількісний склад того чи іншого виду шляхом створення відповідних умов для його існування й розмноження).

Таким чином, ідеї та відкриття творця ноосфери продовжують свій переможний хід планетою.

ЗМІСТ

Передмова	3
...Тут усе дихає Україною	5
Під знаком двоголового орла	13
Живе від живого	25
Нова картина світу	32
Українська академія:	50
Через терни до ноосфери	63
Дорога в космос	77
Незнищенність думки	98

Науково-популярне видання

Серія «Знамениті українці»

ТОМА

Леонід Васильович

ВОЛОДИМИР ВЕРНАДСЬКИЙ

Головний редактор О. В. Красовицький

Відповідальна за випуск Л. І. Вакуленко

Художній редактор О. А. Гугалова

Технічний редактор Г. С. Таран

Комп'ютерна верстка: О. В. Підлісна

Коректор Р. Є. Панченко

Т 56

Тома Л. В.

Володимир Вернадський / Леонід Тома; худож.-оформ-
лювач О. А. Гуталова. — Харків: Фоліо, 2018. — 119 с.: іл. —
(Знамениті українці).

ISBN 978-966-03-5098-4 (Знамениті українці).

ISBN 978-966-03-8249-7.

В історії науки важко уявити вченого, який би зробив так багато для
людства, як Володимир Вернадський. Природознавець, філософ, основопо-
ложник генетичної мінералогії, біогеохімії, радіогеології, вчення про живу
речовину, теорії ноосфери як якісно нового стану розвитку біосфери, він
був «хрещеним батьком» багатьох науково-дослідних інститутів, музеїв,
наукових шкіл, організатором і першим президентом Української академії
наук, захисником академічних свобод, принципів демократії, справедливо-
го розв'язання національного питання в Україні.

УДК 929:50-057.4

Видатний український вчений Володимир Вернадський (1863—1945) відомий багатьма відкриттями в різних галузях знання як основоположник генетичної мінералогії, біогеохімії, радіології, теорії про живу речовину. Але найбільшу славу принесло йому вчення про біосферу та ноосферу, яке вважають в усьому світі основою природоохоронної політики людства. А ще він був «хрещеним батьком» багатьох науково-дослідних інститутів, музеїв, наукових шкіл, організатором і першим президентом Української академії наук, захисником академічних свобод, принципів демократії, справедливого розв'язання національного питання в Україні.

ISBN 978-966-03-8249-7

9 789660 382497

Купити книги
на сайті
видавництва
folio.com.ua